

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
імені Т. Г. ШЕВЧЕНКА

«Затверджую»
Завідувач кафедри

 І. І. Шлімакова

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІОЛОГІЯ

Освітня програма:
„Право”

2020 – 2021 навчальний рік

МІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
імені Т. Г. ШЕВЧЕНКА

«Затверджую»
Завідувач кафедри
_____ І. І. Шлімакова

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІОЛОГІЯ

Освітня програма:
„Право”

2020 – 2021 навчальний рік

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри екологічної психології та соціології.

Протокол № 1 від «1» вересня 2020 року.

Розробник:

Гапоненко Д. І. кандидат історичних наук, доцент кафедри екологічної психології та соціології Національного університету „Чернігівський колегіум” імені Т. Г. Шевченка.

Мова навчання – українська.

1. МЕТА ТА ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання курсу полягає в ознайомленні студентів із специфікою соціології як науки, її структурою та функціями, історією виникнення та особливостями її розвитку в Україні, основними проблемами соціологічної науки.

Структура курсу	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів ECTS: 2	Бакалавр	Вибірковий курс
Модулів: 3		Рік підготовки: 3 Семестр: 5
Змістових модулів: 10		Лекції: 10 год.
Загальна кількість годин: 60		Семинари: 10 год.
		Практичні: ---
Тижневих годин: 2		Лабораторні: ---
	Самостійна робота: 40 год.	
	Індивідуальна робота: написання реферату	
	Підсумковий контроль: залік	

2. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність застосовувати набуті знання у практичній діяльності.
3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями і вміннями.
4. Здатність бути критичним і самокритичним.
5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
6. Навички міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.
7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні компетентності:

1. Знання основних понять, категорій і законів соціології.
2. Уміння визначати місце і роль людини в системі соціальних зв'язків.
3. Здатність до застосування на практиці соціологічних і знань і умінь.
4. Уміння аналізувати, узагальнювати і порівнювати знання про теоретичні концепції соціології.
5. Здатність до визначення найбільш прийнятних підходів для пізнання, аналізу і опису явищ і процесів сучасного суспільства.
6. Уміння грамотно використовувати інструменти соціології для ефективного вирішення соціальних проблем і зняття соціальних протиріч.

Програмні результати навчання:

1. Характеризувати об'єкт і предмет соціології, структуру соціологічного знання.
2. Розкривати зміст основних етапів розвитку соціологічної думки.
3. Характеризувати сутність, основні засади функціонування і розвитку суспільства.
4. Аналізувати процеси в соціальній структурі суспільства

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3				Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	К	
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	10	100

Система перекладу балів		
За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою університету
A	Відмінно	90-100
B	Добре	83-89
C	Добре	75-82
D	Задовільно	68-74
E	Задовільно	60-67
FX	Незараховано (з можливістю повторного складання)	35-59
F	Незараховано (з обов'язковим повторним курсом)	1-34

4. СТРУКТУРА КУРСУ

Курс „Соціологія” поділяється на 3 змістові модулі:

1. Соціологія як суспільна і гуманітарна наука.
2. Спеціальні соціологічні теорії.
3. Методологія соціологічних досліджень

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Соціологія як суспільна і гуманітарна наука													
Тема 1. Соціологія як наука	6	2				4							
Тема 2. Історія розвитку світової соціологічної думки	6		2			4							
Тема 3. Історія української соціології	6		2			4							
Тема 4. Суспільство як соціальна	6	2				4							

система													
Разом за ЗМ-1	24	4	4			16							
Змістовий модуль 2. Спеціальні соціологічні теорії													
Тема 5. Соціологія особистості	6		2			4							
Тема 6. Соціологія сім'ї	6		2			4							
Тема 7. Соціологія девіантної поведінки	6		2			4							
Разом за ЗМ-2	18		6			12							
Змістовий модуль 3. Методологія соціологічних досліджень													
Тема 8. Загальна характеристика методів соціологічних досліджень.	6	2				4							
Тема 9. Програмування соціологічних досліджень.	6	2				4							
Тема 10. Організація вибіркового дослідження в соціології.	6	2				4							
Разом за ЗМ-3	18	6				12							
Усього годин	60	10	10			40							

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Історія розвитку світової соціологічної думки	2
2	Історія української соціології	2
3	Соціологія особистості	2
4	Соціологія сім'ї	2
5	Соціологія девіантної поведінки	2
	Разом	10

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Виникнення соціології як самостійної науки.
2. Роль О.Конта у заснуванні соціології.
3. Функції соціології.
4. Соціологія в системі суспільних та гуманітарних наук..
5. Поняття суспільство в соціології.
6. Типи суспільств.
7. Характеристика суспільства як системи.
8. Соціальні групи (спільності).
9. Соціальні організації.

10. Соціальні інститути.
11. Поняття особистості. Детермінація становлення особистості та індивідуальності.
12. Соціологічна структура особистості.
13. Соціальний статус і соціальна роль особистості.
14. Соціальна типологія особистості.
15. Поняття соціалізації особистості.
16. Інститути та агенти соціалізації особистості в сучасному суспільстві.
17. Проблеми соціалізації особистості в сучасному суспільстві.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Суспільство і соціологія.
2. Роль соціології в соціальному реформуванні українського суспільства.
3. Соціологія та ідеологія.
4. Соціологічні дослідження в сучасній Україні.
5. Міфологія як засіб відображення соціальної реальності.
6. О. Конт засновник позитивної соціології.
7. Сутність поглядів Н. Макіавеллі про людину, владу і державу. Макіавеллізм.
8. Соціологічна концепція Е. Дюркгейма.
9. М. Грушевський і українська соціологія.
10. Проблеми формування середнього класу в Україні.
11. Політологія як наука, її місце і роль в системі суспільних наук.
12. Джерела вивчення української політології.
13. М. Вебер про політику як покликання і професію.
14. Роль парламенту у функціонуванні політичної демократії.
15. Ідеологічне трактування демократії (ліберальне, марксистське, соціал-демократичне).
16. Роль молоді у розвитку демократичних процесів в Україні.
17. Політична відповідальність: сутність та функції демократії.
18. Теоретичні концепції політики.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекції, семінарські заняття, поточні консультації, самостійна робота.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Підсумкова контрольна робота, усне та письмове опитування, залік.

Питання до заліку

1. Соціологія як суспільна та гуманітарна наука.
2. Об'єкт і предмет соціології.
3. Соціологія в системі суспільних та гуманітарних наук.
4. Структура соціології.
5. Функції соціології.
6. О. Конт – засновник соціології.

7. Соціологізм Е. Дюркгейма.
8. Особливості розвитку української соціології.
9. Характеристика суспільства як системи.
10. Соціальні групи і організації.
11. Соціальні інститути.
12. Теорія соціальної стратифікації.
13. Теорія соціальної мобільності.
14. Поняття середнього класу і його роль у суспільстві.
15. Специфіка вивчення особистості в соціології.
16. Соціалізація особистості та її види.
17. Соціологічна структура і соціальна типологія особистості.
18. Соціологія девіантної поведінки. Сутність девіації.
19. Сім'я як об'єкт соціологічного аналізу.
20. Класифікація сімейно-шлюбних відносин.
21. Стан і тенденції розвитку сучасної сім'ї в Україні.
22. Конфлікт як соціальне явище. Попередження та вирішення конфліктів.
23. Соціологічне дослідження як вид наукового пізнання.
24. Програма як організаційна підстава соціологічного дослідження.
25. Загальна характеристика методів збору соціологічної інформації.
26. Організація та методи вибіркового досліджень.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- Перелік рекомендованої літератури з курсу.
- Методичні матеріали до семінарських занять.
- Теми самостійної роботи.
- Завдання до поточного контролю знань.
- Завдання до підсумкової контрольної роботи.
- Завдання до підсумкового контролю знань (залік).

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Гіденс Е. Соціологія. /Пер. з англ. – К., 1999.
2. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія: Загальний курс. – К., 2004.
3. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія: Базовий курс. – К., 2005.
4. Ручка А.О., Танчер В.В. Курс історії теоретичної соціології. Навчальний посібник. – К., 1995.
5. Сірий Є.В. Соціологія: Загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії. – К., 2004.
6. Соціологія. Навчальний посібник /За ред. С.О.Макеєва. – К., 1999.
7. Соціологія. Курс лекцій /За ред. В.М.Пічі. – Львів, 2002.
8. Соціологія. Підручник /За заг. ред. проф. В.П.Андрущенка, проф. М.І.Горлача. – К.-Х., 1998.
9. Соціологія. Підручник /За ред. В.Городяненка. – К., 2002.
10. Соціологія. Підручник /За ред. Н.Осипової. – К., 2003.
11. Соціологія. Підручник /За ред. В.М.Пічі. – Львів, 2004.

12. Танчин І.З. Соціологія. Навчальний посібник. – К., 2007.
13. Черниш Н.Й. Соціологія: Курс лекцій. – Львів, 1998.
14. Якуба О.О. Соціологія. Навчальний посібник для студентів. – Харків, 1996.

Додаткова:

1. Бурлачук В., Молчанов М., Степаненко В. Біля витоків соціологічної думки в Україні. – К., 1995.
2. Гавриленко І.М., Свідін О.Л. Соціологія освіти. Навчальний посібник. – Запоріжжя, 1998.
3. Головаха Є., Паніна Н. Тенденції розвитку українського суспільства (1994 – 1997). – К., 1998.
4. Городяненко В.Г. Социологический практикум: Учеб.–метод. пособие. – К., 1999.
5. Дворецкая Г.В., Махнарылов В.П. Социология труда. – К., 1990.
6. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології: Від античності до поч. ХХ ст. – К., 1993.
7. Економічна соціологія. Навчальний посібник (Ворона В.М., Пилипенко В.Є. та ін.). – К., 1997.
8. Мертон Р. Социальная теория и социальная структура. – К., 1996.
9. Общественное мнение и власть: механизмы взаимодействия (А.А.Ручка, В.Л.Оссовский, В.А.Матусевич и др.) – К., 1993.
10. Педагогічна соціологія. Навчальний посібник. – Тернопіль, 1998.
11. Пилипенко В.С., Вишняк О.І., Куценко О.Д. та ін. Спеціальні та галузеві соціології. Навчальний посібник. – К., 2003.
12. Пірен М.І. Основи конфліктології. – К., 1997.
13. Погорілий О.І. Соціологічна думка ХХ ст. Навчальний посібник. – К., 1996.
14. Полторац В.А. Соціологія. Основи соціології праці та управління. – К., 1992.
15. Попова І.М. Соціологія. Пропедевтичний курс. – К., 1996.
16. Ручка А.А., Танчер В.В. Очерки истории социологической мысли. – К., 1992.
17. Ручка А.О., Танчер В.В. Курс історії теоретичної соціології. Навчальний посібник. – К., 1995.
18. Сірий Є.В. Соціологія: Загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії. – К., 2004.
19. Сімейний Кодекс України. – К., 2002.

Електронна:

1. Дворецька Г. В. Д 24 Соціологія: Навч. Посібник [Електронний ресурс]. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2002. — 472 с. — Режим доступу:
<http://flightcollege.com.ua/library/6%20ОБЩЕСТВЕННЫЕ%20НАУКИ/60%20ОБЩЕСТВЕННЫЕ%20НАУКИ%20В%20ЦЕЛОМ/60.5%20СОЦИОЛ>

[ОГИЯ/Соціологія%20\(Дворецька%20Г.%20В.\)%20%20КНЕУ,%202002.pdf](http://www.dut.edu.ua/uploads/1_717_75949998.pdf)

2. Основи соціології: Навчально-методичний посібник для студентів заочної форми навчання . Укладачі Щудло С.А., Мірчук І.Л [Електронний ресурс]. – Дрогобич: Ред.-вид. відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2011. – 155 с. – Режим доступу: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_717_75949998.pdf
3. Перегуда Є.В. Соціологія: навчальний посібник [Електронний ресурс] / Є.В. Перегуда та ін. – К.: КНУБА, 2012. – 140 с. – Режим доступу: http://www.knuba.edu.ua/doc/politic/pos_soc.pdf
4. Сокурянська Л. Г. Вступ до соціології : Навчальний посібник [Електронний ресурс] / Л. Г. Сокурянська. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/8755/2/Сокурянська%20Л.Г.%20Вступ%20до%20соціології.pdf>
5. Соціологія: підручник [Електронний ресурс] / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. д-ра соціол. наук, проф. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 418 с. – Режим доступу: <http://www.sociology-lnu.org.ua/resursy/Pidrucznyk%20Sociologija.pdf>
6. Соціологія : підручник [Електронний ресурс] / М. П. Требін, В. Д. Воднік, Г. П. Клімова та ін.; за ред. М. П. Требіна. — Х.: Право, 2010. — 224 с. – Режим доступу: https://vk.com/doc32118743_234367409?hash=c7422bf31a31187b4c&dl=91a1e46d601b327bb5
7. Соціологія: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / за заг. ред. В.І.Докаша [Електронний ресурс]. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с. – Режим доступу: <http://www.sociology.chnu.edu.ua/res/sociology/Soc.%20kafedr.%20posibnyk.pdf>